

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pozor při určování rozhodců!

Jednou ze součástí rozhodčí smlouvy dle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozhodčím řízení“) je určení subjektu (subjektů), který bude mít pravomoc majetkový spor vzniklý mezi stranami rozhodčí smlouvy rozhodovat. Takovým subjektem může být buď jeden rozhodce, více rozhodců (rozhodčí tribunál), či stálý rozhodčí soud. Pokud strany v rozhodčí smlouvě neodkáží na řád určitého stálého rozhodčího soudu ve smyslu ustanovení § 13 zákona o rozhodčím řízení, měly by určit osobu/osoby rozhodce/rozhodců, či smluvit způsob jeho/jejich určení (např. určení subjektu, který osobu rozhodce vybere, tj. tzv. „appointing authority“).

Ve světle právního názoru Nejvyššího soudu ČR vyjádřeného v jeho nedávno publikovaném rozhodnutí se nově jeví jako nevhodným určení osoby rozhodce/ů jako konkrétní fyzické osoby (tedy jménem, bydlištěm, datem narození apod.) bez stanovení osoby „náhradního“ rozhodce, či mechanismu jeho výběru pro případ, že by stranami stanovený rozhodce tuto funkci nevykonával, či vykonávat nemohl. V případě, že taková rozhodčí smlouvou určená osoba nebude vykonávat funkci rozhodce, není totiž dle názoru Nejvyššího soudu možné, aby rozhodce jmenoval soud.

Ustanovení § 9 odst. 2 zákona o rozhodčím řízení stanoví: *„Nedohodly-li se strany jinak, jmenuje soud na návrh kterékoli strany nebo rozhodce nového rozhodce, jestliže jmenovaný rozhodce se vzdá funkce rozhodce nebo nemůže činnost rozhodce vykonávat.“* Nejvyšší soud však ve svém rozsudku ze dne 31. ledna 2008, sp. zn. 33 Odo 135/2006, došel k závěru, že výše citované ustanovení nelze aplikovat na situace, kdy je v rozhodčí smlouvě určen k rozhodnutí jediný konkrétně určený rozhodce. Konkrétně Nejvyšší soud konstatoval, že, *jestliže se rozhodčí smlouvou jediný určený rozhodce „(...) v průběhu rozhodčího řízení vzdá funkce rozhodce, potom platně sjednaná rozhodčí doložka pozbývá účinnosti (zaniká) a je vyloučeno, aby soud analogicky podle § 9 odst. 2 ZRŘ jmenoval na místo odstoupivšího rozhodce nového žalobcem označeného rozhodce.“*

Nejvyšší soud posoudil jako otázku zásadního právního významu ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c) zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“), otázku, zda *„(...) po odstoupení jediného určeného rozhodce a nedostatku součinnosti žalované při určení rozhodce nového, může soud jmenovat jediného nového rozhodce (...)“*, s konstatováním, že tato otázka se v jeho rozhodování objevovala doposud pouze ojediněle. V posuzované věci se rozhodce po zahájení rozhodčího řízení (a po akceptaci funkce rozhodce v tomto sporu) vzdal této funkce z důvodu pochybností o své nepodjatosti. Závěry Nejvyššího soudu je však třeba zcela zřejmě vztáhnout i na situace, kdy by funkce rozhodce zanikla z jiných důvodů (např. na případy úmrtí rozhodce v průběhu řízení) a dále též na situace, stanovený rozhodce tuto funkci nepřijme.

Kromě závěru o tom, že v případě vzdání se funkce jediným rozhodcem v průběhu řízení není možné, aby soud jmenoval na jeho místo rozhodce nového, došel Nejvyšší soud dále k závěru, že v takovém případě rozhodčí smlouva uzavřená mezi stranami sporu se stává obsoletní, a proto zaniká. Tento závěr je nezbytným důsledkem výše uvedeného závěru, protože v případě, že by tomu tak nebylo, by platná rozhodčí smlouva bránila projednání sporu před obecným soudem (za předpokladu, že by její existence byla dle ustanovení § 106 namítnuta žalovaným) a zároveň by neexistoval subjekt, který by měl pravomoc daný spor rozhodnout. Taková situace by ve svém důsledku znamenala odmítnutí spravedlnosti (*denegatio iustitiae*), jenž je v českém právním řádu nepřípustné.

Lze tedy shrnout, že v případě, že se v rozhodčí smlouvě individuálně určený jediný rozhodce vzdá této své funkce, jeho funkce zanikne jiným způsobem, či tento rozhodce funkci rozhodce vůbec nepřijme, bude na stranách, aby se shodly na novém znění rozhodčí smlouvy s novou osobou rozhodce v ní uvedenou. V případě, že k takové dohodě nedojde (což se zdá být pravděpodobným vzhledem k tomu, že již mezi nimi existuje spor), budou mít pravomoc danou věc projednat obecné soudy.

Lze proto doporučit stranám, aby v případě, že chtějí své případné spory projednat cestou *ad hoc* rozhodčího řízení a vyloučit tak pravomoc obecných soudů, aby ve svých rozhodčích smlouvách neurčovaly rozhodce příslušného k projednání věci stanovením jedné konkrétní osoby nebo aby v takovém případě stanovili alespoň osobu „náhradního“ rozhodce, či mechanismus jeho výběru.

Zbyšek Kordač
[WEINHOLD LEGAL](#)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)